

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za $\frac{1}{2}$ strani K 32, za $\frac{1}{4}$ strani K 16, za $\frac{1}{8}$ strani K 8, za $\frac{1}{16}$ strani K 4, za $\frac{1}{32}$ strani K 2, za $\frac{1}{64}$ strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno znaža.

Stev. 46

V Ptaju v nedeljo dne 12. novembra 1911.

XII. letnik.

„Stajerčevi“

Metski koledar 1912

je že izšel

na 144 strani, 17 krasnih slik, izredno v gospodarskih člankov, povesti, pesmi, smehi, nadalje popolni seznamek štajerskih in sejmov, kalendarij, poštne določbe itd.

na 60 vin., po pošti 70 vin.

Koledar se pošilja le tedaj, ako se ek naprej plača; najbolje je, ako se priobi kar za 70 vin znakm priloži.

Kdor naroči 10 koledarjev, dobri enega.

Kupujte, širite in priporočajte ta najlepši inočejši napredni ljudski koledar!

italijansko-turška vojna.

italijanska vlada je vkljub porazom zadnjih vkljub dejstvu, da stoji vsa evropskajava na nje nasprotrem stališču, vkljub temu, je konec vojne še v nedogledni daljavi, ko proglašila tri poličansko trajino za last Italije. S tem je laška vlada svojemu očitnemu ropu oblast pečat. Seveda je tri poličanska dežela zdaj na papirju „last“ Italije. In treba bode še mnogo krvi prelit, treba bode še bojev, predno stopi ta papirnata proglaščina in ne zaprinesejo niti ženskam ter dom. S tako krvolčnostjo, ki je proti vsem človeškemu četu in proti mednarodnim določbam, hočejo Italijani med afrikanljudstvo zanesti strah in pokorčino. Pa ravno nasprotni učinek dosegli! Žalostno, morajo „divji“ Arabci braniti kulturo in človeštvo pred „katoliškimi“ Lahji... V namen prinašamo zopet važnejša poročila zadnja tedna.

Laška grozodejstva.

Vossische Ztg.“ poroča: Arabci v Tripolisu Italijanom vedno bolj sovražni. To ni čuda, laški vojaki so brezobzirno postrelili, kar jim je prišlo pod puško. Nekega moža in neko ženo so z orožjem v roki in so ju na smrt obsojali. Laški oficir je pustil najprve moža ustreliti pa še ženo, ki je mrlčica na roki. Potem so ustrelili starčka, potem mladenci in končno starko; zadnjo so nalo nago, kjer so našli pri nje patronne. Tudi grka so Lahi „pomotoma“ ustrelili.

Lokalanzeiger“ poroča sledeče slučaje laške groznosti: Neki Arabec šel je z volom k stenu po vodo. Laški vojaki so ga odpravili. Hotel vola seboj vzeti, so ga z bajonetni

umorili. — Trije slepi domaćini so počasi po cesti korakali. Srečal jih je laški vojaki oddelki in v par minutah so bili slepcii mrtvi. Trije otroci so bežali iz oaze k „svetemu grobu.“ Laška straža je pričela na otroke „šnelfeuer“ streljati. Enega mesarja so vojaki sredi v delu z lastno sekiro ubili. Neki mož je šel iz sejma; vojaki so ga vstavili, mu vzeli denar in ga ustrelili. V Sokri ustrelili so Lahi celo družino, obstoječo iz 20 oseb. Na cesti v Gergharih jahali sta dve ženski na kameli. Ker nista pred vojaki obraz razkrili, so ju postreljali. Neko drugo ženo so iz istega vzroka z bajonetom zabolli. Neki potni pridigar, ki je na cesti v Sokro prosil, bil je ustreljen. Pri vodnjaku so ustrelili nekega 12 letnega dečka brez vsacega vzroka. Na trgu klečala je jokoča ženska ob mrlčici svojega moža; laški vojaki so takoj tudi njo ustrelili. Kavasa Majko od nemškega konzula so obsodili na smrt. 9 vojakov se je postavilo 10 korakov od njega. Ustrelili so 19 krat, predno se je Majko mrtev na tla zgrudil. Ako vsi Italijani tako streljajo, ne bode slabo za Turčijo!

Letalni stroji.

Italijani imajo tudi več letalnih strojev na tri poličanskem bojišču. Iz njih so metali streliči ter bombe na Arabce. Ali ti so tri stroje v zraku obstrelili in potem popolnoma razbili.

Umorjene ženske.

Zentral News“ poroča iz Tripolisa: Ko se je Turkom posrečilo, pregnati Italijane iz arabskih hiš, našli so 120 mrlčev žensk in otrok; mrlči so bili na rokah zvezani in grozivo razmesarjeni. V neki mošči so našli 300 do 400 umorjenih žensk in otrok.

Laška mobilizacija.

Rim, 4. nov. Laška vlada poklicala je 50.000 rezervistov starostnega razreda 1889 pod orožje, da jih odpošlje na afričansko bojišče. Pri ogrskih fabrikah Weiss v Budimpešti je naročila laška vlada 1 milijon patronov.

Italijanska proglašitev.

Rim, 5. nov. Italijanski kralj podpisal je danes sledeči dekret: „Na predlog ministerskega predsednika in zunanjega ministra smo sporazumno z ministerskim svetom na temelju artikla V ustave sklenili, da se postavi Tripolitanija in Kyrenaika popolnoma pod suverenitetu italijanskega krajestva. Za upravo omenjenih pokrajin se bode konečne določbe potom postave uresničilo. Do uresničenja take postave bodojo kraljevi dekretri vse potrebno povzročili. Ta dekret se predloži parlamentu v sklepanje.“ — Obenem razposlal je zunanjih minister San Giuliano vsem konzulom posameznih držav brzojavko, v kateri se vsebino dekreta velevlastim naznanja.

Položaj v Tripolisu.

Poroča se, da je položaj vsled grozodejstev laških vojakov še hujši. Laški vojaki so kar sami Arabce na smrt „obsojali“ in postrelili. General Caneva razpolaga zdaj z 9 regimenti.

Vedno še je pričakovati, da Turki Lahe v morje potisnejo, ker prihajajo vedno bližje. Italijanske izgube znašale so pretekel četrtek 1600 mrtvih; istotako je mnogo vjetih, mnogo pa jih umre na koleri.

Turki protestirajo.

Turška vlada izdala je ojstri protest na vse velevlasti zaradi laških grozodejstev, v katerem pravi m. dr.: „Vest sveta kriči vsled grozodejstev, ki jih objavljojo nestrankarske priče. Lahi so brez ozira na spol in starost domačine postreljili in med prebivalstvom smrt sejali, nedolžne umorili in bolnike mučili...“

Lahi zopet tepeni.

Konstantinopol, 7. nov. Turški vojaki v zvezi z Arabci so napadli mesto Derna, pristanišče v Kyrenaiki, katerega so Italijani šele pred kratkim zavzeli. Po krvavem in strastnem boju so bili Italijani pregnani. 500 Italijanov je bilo mrtvih; tudi so Turki dobili 18 kanonov ter 500 kisti streličev. Turški vojaki imajo baje le 80 do 100 mrtvih. Turke vodita Euverbini in šajk Senussov. Senuški narod postal je 10.700 mož z 10 poglavjarji v boj proti Italijanom. Od druge strani se poroča, da je bilo v tem boju na italijanski strani 360 oseb mrtvih, 165 ranjenih in 140 vjetih. Nadalje so Turki pridobili še 9 kanonov. Turki imajo 180 mrtvih in 195 ranjenih.

Mesto Tripolis.

Položaj je jako resen. Turki in Arabci napadajo vedno Tripolis ponoči. Vsled laških grozodejstev se širi veliko sovraščvo proti vsem Evropejcem. Angleški in ameriški parniki so že pripravljeni, da odpljujejo v Tripolis.

Velevlasti in Italija.

Grazer Tagblatt“ se poroča od zanesljive strani, da so evropske velevlasti sporazumno sklenile, da italijanske suverenske izjave glede Tripolisa pred končnim mirom ne priznajo. To stališče zavzema tudi Anglija. S tem je Italija sprevidela, da njenega ropanika opravičiti ne more!

Še laške izgube.

Pri Taboruku so se izkrcali italijanski vojaki. V bližini El Faruna so jih napadli Turki in je prišlo do hudega boja. Italijani so izgubili 200 mrtvih in ranjencev. Vodja Somaliza zamorcev udrl je z velikimi četami v italijansko kolonijo Erythräa. Požgal je celo vrsto vasi in napravil Italijanom mogoško odre. Turški zunanjih minister potrdil je novice o zmagi pri Derni in pravi, da je od 3000 Italijanov pri Derni 350 mrtvih, več kot 1000 pa ranjenih; 13 laških oficirjev so Turki vjetli. Čez Derno plapola turška zastava.

Italija mobilizira naprej.

List „Avanti“ poroča, da skliče vlada starenostne razrede 1886 in 1887 pod orožje. 100.000

mož določenih je za Tripolis. Stanje generala Caneva je omajeno. V Castellamare di Stabia delajo v veliki naglici na izvršitvi novih parnikov „Marsalla“ in „Nino Bixio“.

Ob avstrijski meji.

N. Züricher Ztg. poroča, da so postavljeni vsi laški „alpini“-regimenti na vojno stanje. Več regimentov je odšlo na avstrijsko mejo. Vsi rezervni oficirji italijanske armade sklicani so na več tedenske „orožne vaje“ na avstrijsko mejo.

Laški veleizdajalci.

V laških krajih Tirola se je uresničil iredentovski odbor z načelnikom grofom Manzi, ki nabira denarje za italijansko armado. Odbor je izdal oklic, ki pa je bil zaradi veleizdajstva zaplenjen. Zakaj pa „iredentovi“ ne grejo kot prostovoljci v Tripolis? Turki jim bodo že manir priučili...

žaja. Nekaj nestalnega, negotovega leži v zraku in ni čuda, da je ljudstvo že skoraj vse zaupanje v državni zbor izgubilo. Kajti dobrega iz te zbornice še ni ničesar prišlo!

Podpora. V sled skupnega nastopa štajerskih državnozoborskih poslancev pri ministeriju za notranje zadeve podelilo se je po letosnjih nevtrinah in požarih oškodovanim posestnikom v političnih okrajih Ljutomer, Radgona, Gradec, Mürzzuschlag, Liezen in Weiz 50.000 K državne podpore. Sakrabolt, s tem denarjem se bodejo pa kmetje že najdej...

Odstop vlade. Ministerski predsednik baron Gautsch je v zmislu sklepa ministerskega sveta predložil demisijo celega kabineta. Cesar je demisijo sprejel in je naročil grofu Stürgkhmu, da naj ta sestavi novo vlado. Grof Stürgkh velja za klerikalca in posrečilo se mu je hitro, sestaviti uradniško vlado; slike in imena posameznih novih ministrov prinašamo na drugem mestu. O novi vladi se govori, da bode stalna in se ne bode tako hitro umaknila. Govori se tudi, da bode vladala eventuelno s § 14, ako bi državna zbornica ne hotela delat. Pričakujejo nas terej zopet časi temnega nastopanja klerikalnih nasilnežev in nova vlada bode gotovo bolj proti ljudstvu nego za ljudstvo nastopala!

Živinsko štetje na Avstrijskem pojavilo je m. dr. dejstvo, da je šlo število govede od 1. 1890 do 1. 1910 za 351.000 komadov nazaj. Ta pojav daje gotovim protikmetskim hujščcem dovolj prilike, vpiti in kričati o nazadovanju naše domače živinoreje in o potrebi uvoza tuje živine ter mesa. Kako pa stoji stvar v resnici? Šteло se je glasom uradnih številk;

	1900	1910	kosov	%
po tisoč kosov				
konjev . . .	1.717	1.801	+	84.000 + 4.93
govede . . .	9.511	9.150	—	321.000 — 3'74
oslov . . .	66	73	+	7.000 + 9.59
koz . . .	1.019	1.253	+	233.000 + 22.95
ovc . . .	2.621	2.428	—	192.000 — 7.36
svinj . . .	4.682	6.471	+	1.749.000 + 37.42
čebenjnjakov . . .	996	1.232	+	336.000 + 23.72
perutnine . . .	26.671	35.842	+	9.071.000 + 33.01

Nazadovala so torej le goveda in ovce, medtem ko je drugo lepo napredovalo. Nazadovanje ovc se vrši že od srednje prejšnjega stoletja in se zdaj že skoraj vstavilo. Nazadovanje domače živinoreje pa tudi ni posebno veliko, ako se pomisli, da imamo 3 leta s pomanjkanjem krme in z živinskimi kugami za nami ter da je tudi konzum govejega mesa znatno večji postal. Nadalje je množina domačih svinj ter perutnine izredno lepo narasla. Nazadovanje goveje živine povzročilo je, da smo dobili okroglo 30 milijonov kil govejega mesa manj. Nasprotno pa smo dobili 110 milijonov kil več svinjskega mesa. Torej se vsakdo presneto moti, kdor misli, da bi se z uvozom tuje inozemske živine mestni draginji odpomoglo. Edina pot proti draginji je in ostane: pospeševanje in pod-

piranje domače živinoreje! Na gospodi naj bi se enkrat v lice povedalo, da razkosavanje kmetskih posestev v namesti pravi zločin na domačem gospodarstvu!

Še več vojakov? Listi poročajo, da vlada l. 1913 novo vojno reformo predlagajo obsegala zlasti sledeče točke: 1. urešnjenje 57 infanterijskih bataljonov, razne polke kompletira. — 2. Reorganizacija kavaljerije s tem, da se urešniči 92 regim s 4 (doslej 6) eskadroni. — 3. Pomadanje poljske artilerijske za 100 baterij, tako da vsaka infanterijska divizija eno artilerijsko gado. — 4. Uresničenje 2 novih kórov. — Zvišanje mirovnega stanja vseh infanterijskih bataljonov in stanje konjev artilerije. — To pomenilo bi zvišanje rekrutskega kontingenta za 400—500.000 mož, nadalje enkratni izdat za 300 milijonov kron in zvišanje letnih izdat za armado za 100 milijonov. Gotovim jmena na odločilnih mestih se menda res blede...

Konec frančiškanov. Papež je razpuštil frančiškanski red in je menihe podredil kapenski generalu. Frančiškanski red obstojeval je prevezel papež Leo XIII. l. 1892 protičezben, iz 3 redovnih skupin i. s.: iz kapucinov iz frančiškanskih observatorij (rujava franciškanska) katerih je zdaj okroglo 15.000 v 1.500 klošterov in iz frančiškanskih konventualcev (črni franciškani) katerih je po zadnjem štetju 1462 v 1.500 samostanov. Vsi ti trije redovi se bodojo vse enega samega, v kapucinskega, združili. Vse bodojo zanj kapucinske določbe, ki so najbolj vseh kongregacij. Nepozabljeni cesar Jožef II. bi seveda drugače govoril...

Anarhisti v francoski mornarici. V francoski mornarici ponavljajo se z grozovito trostjo velikanske nesreče. Strašne razstrele v vojnih parnikih „Liberté“ in „Jena“, pri katerih je izgubilo na stotine vojakov svoje življenje, naše so čudna nadaljevanja. V električnem konvenrerju parnika „Mirabeau“ se je izdrobljeno steklo in želesje, vratna basena Cherbourgu so se nakrat odprla in voda je vbasin prepolnila, pri parniku „Lucas“ je nasegenj itd. Splošno se sodi, da so povzročili teh nesreč francoski anarhisti. Preiskava določi, da se ni nobenega zločinka dobila. Ali sploh sodba je to.

Revolucion na Kitajskem napreduje še vedno. Uporniki imajo že vsa važnejša mestna v svojih rokah. Zadnja poročila pravijo, da izbruhnil upor tudi že v glavnem mestu Peking, tako da je padec sedanje cesarske družine gotov. Cesarjeva družina je bube zbežala. Uporniki bodoje bržkone tudi Evropo pejce na padli in so vsled tega velebitna na vse slučaje pripravljene.

Brenčič in — kmet!

Državni poslanec Brenčič je človek, katerega ni nikdo resnim ne smatra. Prišel je v državno zbornico, kakor „Pilat v kredo.“ Politični duhovniki so hoteli dokazati, da naše katoliško ljudstvo in enega Miha Brenčiča v voli, aka se ga ljudstvu z znanim pritoškom in prižnico in v spovednicah komandira. In resniosti je še nezavedenih, nevednih in z najbolj izrabljanim vere poneumjenih mož, da se je Brenčič izvolil. Zdaj, ko je ptujski okraj v semešna nesreča zadela, se Mihi seveda vse smejijo. Celo trebušasti fajmoštri se mu rogojajo, kaj klepetajo ob časi vina o volitvah. In Brenčič lastni oče je rekel, da je njegov nadležnost nesposoben. Vse se mu smeji in tudi mi, da pravzaprav nismo hoteli resno z njim popotovati. Ime „Brenčič“ je pa za nas pravo svarilo. Nekaj kot politiki ne moremo prezreti. Brenčič sam ob sebi je v vsakem oziru ničla; ali vsakič dobri pomen, ako se pred njo številko pojavijo. Mihi bi niti gotove nezakonske materijale omenile, ako bi ne postal „nekaj“ na ramenah drugih ljudij. Tako je tudi v državni zbornici. Mihi je za dr. Korašca in za ožljedljive prvaške klerikalce sploh nekak "sprahor", nekako trobilo, nekaka kulisa ali zunanjega oblike, nekak "parade-kmet", ki sicer nima in ne smeti lastnih možgan, ki pa vendar tisto trobi, kar mu trobijo voditelji klerikalizma v njej. zadnjič je Mihi v državni zbornici usta odpril in raz nekega listka „govor“ čital. Ta „govor“

Gotovo govejo juho

najboljšega okusa dajo

MAGGI JEVE kocke

à 5 · h

Pazite natanko na ime MAGGI in varstveno znamko križeva zvezda. Druge kocke niso MAGGI-jeve.

391

Politični pregled.

Politični položaj stoji pod vplivom nove vlade odnosno sprememb v vladi same. Kar je naprednega v državni zbornici, opazuje Stürgkhovo vlado s prav nezaupljivimi očmi. Kajti imenovanje grofa Stürgkhja za ministerskega predsednika pomeni vsekakor korak naprej v klerikalizem. Gautschovo vlado so pravzaprav klerikalci vrgli. Državni zbor imel je pretekli teden zopet počitnice. Zdaj so seje napolnjene z daljšimi govorji, ki iščejo vse rešitve iz zagonetke položaja.

Nova vlada.

Das neue österreichische Beamten-Ministerium.

Na drugem mestu poročamo, da je cesar dosedanjo avstrijsko vlado z predsednikom pl. Gautschom odslavljal. Imenovana je bila nova vlada, obstoječa iz uradnikov. Zastopnike posameznih ministerij vidimo na naši sliki i. s. zgoraj (od leve na desno): 1. pravosodni minister dr. pl. Hohenburg; 2. finančni minister dr. R. Meyer; 3. ministerski predsednik grof Karl

Stürgkh; 4. deželnobrambeni minister pl. Georgi; 5. poljski minister pl. Zaleski; nadalje v drugi vrsti: 6. kmetijski minister dr. Brat; 7. notranji minister pl. Bonyški; 8. minister za javna dela I. mka; 9. železniški minister pl. Forster; 10. trgovski minister dr. Rössler; 11. minister za podok in bogoslužje pl. Hussarek. Radovedni smo na uspehe te nove vlade!